

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Sroda, dnia 12 lipca 1922 roku

100.000 nagrody

Wymaga ten kto wskaże sprawcę kradzieży w
nocy „Unitas“ Pust. 19 w nocy z dn. 9-go
10-go b. m. 3038

Skutkiem zwyżki cen papie
zmuszeni jesteśmy podnieść
cenę egzemplarza naszego pis-
mka od dnia 15 lipca na
40 mk.

Administracja „Rozwoju”

WIADOMOSCI POLITYCZNE

Zjazd w szoszańskim Poznaniu.

(wp) W Poznaniu obradował przez 2 dni
zjazd delegatów stronnictwa mieszczańskiego z
uczestnictwem kilku posłów ze Zjednoczenia Miesz-
czańskiego. Zjazd uchwalił dążyć do jak naj-
szybszego zlikwidowania przesilenia gabinetowe
do stworzenia rządu opartego na ugrupo-
waniu stronnictw centrum i prawicy. Postano-
wiono dalej domagać się zniesienia list państwo-
wych z ordynacji wyborczej, a co do wyborów
miejscowych uchwalono wystawić samodzielne li-
stki, co jednakże nie wyklucza możliwości na-
stąpienia kompromisu. (AW) (2)

O wiceprezydenturę

(wp) Wobec upadku gabinetu p. A. Sli-
wińskiego i zrzeczenia się przezeń stanowiska
wiceprezydenta m. st. Warszawy, wytworzyła
się teraz taka sytuacja, że zwolennicy p. Sli-
wińskiego postawią ponownie jego kandydaturę
na wiceprezydenta. Natomiast przeciwnicy jego
są sobie mieć innego kandydata. (2)

Dziwna nominacja

(wp) Dziennik urzędowy ministerstwa ko-
munikacji w Nr. 21 z d. 1 lipca r. b. podaje
wiadomość pod liczbą 1.8107/3/22, że
sz. Peitler, starszy rewident k. p. został
mianowany kierownikiem działu spraw perso-
nych rachuby i statystyki w wydziale mecha-
nicznym dyrekcji kolei państwowych w Krako-
wie równoczesnym przyznaniu 4-go stop-
nia pracownikom kolejowym.

Juz ze względów państwowych nominacja
ta niedopuszczalna, a coż dopiero mówić,
żeby pracowników kolejowych Polaków nie
znaleźć dla siebie w kraju miejsca. (2)

ciąg dał. str. 2

Obchód górnośląski.

ODEZWA.

Po sześciuset latach rozłąki wybiła go-
dzina sprawiedliwości.

Krew Braci naszych Górnoślązaków,
przelana obficie w dwukrotnych Ich powsta-
niach spowodowała połączenie się z nami.

W tak uroczystej chwili dziejowej, do-
tąd w historii świata nieznannej złączymy
się wszyscy tutaj w wielkiej manifestacji na-
rodowej przenosząc się duchem tam za Odrę
z okrzykiem „Cześć Wam Bohaterzy!”

Wzywamy przeto wszystkie organizacje
zawodowe, społeczne, kulturalne, ze sztanda-
rami, oraz całe społeczeństwo polskie w dniu
15.VII b.r. o godzinie 7—ej wieczorem na uro-

czyste nabożeństwo dziękczynne do Katedry
Św. Stanisława Kostki.

Po nabożeństwie przed Katedrą uformu-
je się pochód i wyruszy ulicą Piotrkowska
w stronę Placu Wolności.

W niedzielę o godz. 8—ej rano na Placu
Hallera odbędzie się uroczysta msza polowa
połączona z zaprzysiężeniem rekrutów, po-
czem odbędzie się przed zgromadzoną publicz-
nością defilada wojskowa.

Informacji wszelkich co do obchodu
udziela się w lokalu Komitetu przy ul. Pomor-
skiej Nr. 16 w sali Rady Miejskiej.

KOMITET ORGANIZACYJNY.

Tajemniczą ręką.

Co mówi wojewoda Rymer? Wstrzymywanie transportów żywnościowych. Skutki rządów p.
Sliwińskiego.

KATOWICE (Tel. własny) Jak się do-
wiadujemy z kompetentnego źródła — wojewo-
da Rymer nie kryje swego niezadowolenia,
iż poważne trudności piętrzą się w dziedzi-
nie — aprowizacji Górnego Śląska, skutkiem
niezrozumiałej dla województwa Katowickie-
go taktyki rządu w Warszawie.

„Uważa się nas w Polsce — mówił woje-
woda Rymer — ciągle jako za zagranicę(!!)
transporty zaś kolejowe z żywnością, przeznac-
zone dla G. Śląska, zatrzymuje się na granic-
y, a ja daremnie urguję rząd wysyłam
umysłnego delegata, wagony stoją gdzieś pod
Sosnowcem i to wagony z mąką, która wśród
upałów obecnych może się już zepsuć...”

Kto zna stosunki na Górnym Śląsku, ten
wie, że spokój i normalna praca na naszym ter-
renie zależna jest od kwestji aprowizacyjnej

i drożyzny.

Do Warszawy trudno jest się dotelefo-
nować, linja całymi dniami zajęta jest rozmowami paskarzy”.

(Przyp. Red.) Z powyższego urzędowe-
go przedstawienia rzeczy jasno wynika, iż
mamy tu do czynienia z celową podziemną
robotą żywiolów antypaństwowych, które
przez wstrzymywanie transportów kolejow-
ych z żywnością pod Sosnowcem chcą wy-
wołać niezadowolenie i strajki w polskiej czę-
ści G. Śląska. Jest to zbrodnicza agitacja
„tajemniczej ręki”, agitacja, godząca w pod-
waliny gospodarcze G. Śląska.

Cóż na to powie rząd „twardej” ręki
p. Sliwińskiego, który jeszcze urzędnie in-
statu dimisioni?!..

Walka o polskie zbiory

Moskwa 11 Wczoraj o godz. 1 w połu-
dnie rozpoczęła się w Moskwie drugi dzień o-
brad Vgo posiedzenia mieszanej komisji specja-
lnej polsko—rosyjsko—ukraińskiej. Na porzą-
dek dzienny weszła sprawa zwrotu wywiezione-
go w roku 1832 i wcielonego do biblioteki by-
łej Akademii Sztuk Pięknych w Petersburgu ga-
binetu rycin biblioteki publicznej w Warszawie

Gabinet rycin składa się z kolekcji Stani-
sława Augusta, Potockiego i własnej biblioteki
która zawiera przeszło 47.000 oddzielnych ry-
cin oryginalnych oraz przeszło 55.000 rycin
i około 1000 tomów wspomnianych wydawnictw
książkowych.

Referowano dwa przemówienia, uzasad-
niające zgodę strony rosyjsko—ukraińskiej na
wydanie jedynie kolekcji Potockiego oraz wła-
snej biblioteki warszawskiej, nie dopuszczające
natomiast zwrotu kolekcji Stanisława Augusta.
Referat wygłosił profesor Bromicki.

Wywody te, oparte na takszowych zesta-

wieniach i faktach i niedopuszczalnej interpre-
tacji punktu 7 art. 11 traktatu ryskiego, miały
na celu wykazanie, że nie tylko zbiory, a spe-
cjalnie zbiory graficzne b. Akademii Sztuk
Pięknych w Petersburgu są skarbem wszech-
światowego znaczenia, ale że nawet sama Aka-
demia petersburska miała pierwszorzędne zna-
czenie światowe.

Minister Olszewski kategorycznie zażądał
przedyskutowania polskiego projektu rezolucji
Ponieważ delegacja rosyjsko ukraińska odmó-
wiła dyskusji, prezes delegacji polskiej ogłosił
energiczny protest, w stosunku do którego
strona rosyjska zastrzegła sobie prawo wnie-
sienia później odpowiedzi do protokołu.

Po 7 miu godzinach burzliwej dyskusji w
sprawie polskiego gabinetu rycin, podczas któ-
rej poraż pierwszy w ten sposób okazało się
wyraźne uchylanie się rządu sowieckiego i
ukraińskiego od wypełnienia postanowień tra-
ktatu ryskiego, obrady zakończone. (5)

KWESTJA ZYDOWSKA

NORMA PROCENTOWA NA UNIWERSYTE- TACH AMERYKANSKICH.

Liczba studentów-żydów na uniwersytecie kolumbijskim zmniejszyła się w przeciągu ostatnich dwóch lat z 45 proc. na 22 proc. Uczyniły to uniwersytety, jak twierdzi „Nation” z powodu znacznych postępów, osiąganych przez emigrantów z Rosji i Polski. W związku z powyższym artykułem rektoraty uniwersytetów ogłosiły w pismach listy, przeczące tej wiadomości oraz oświadczające, że t. zw. „próby psychologiczne” nie są wymierzone wyłącznie przeciw żydom. Pomimo tego zaprzeczenia rektor „Nation” potwierdził prawdziwość swej zarzutów. (o)

RATHENAU O ANTYSEMITYZMIE W NIEMCZECH.

(z) Tutejsze pismo węgierskie zamieściło wywiad z d-r'em Rathenau'em, uzyskany w przededniu zabójstwa ministra. W wywiadzie tym Rathenau ubolewa nad wzrostem antysemityzmu w Niemczech, a zwłaszcza nad wprowadzeniem w uniwersytetach niemieckich normy procentowej dla studentów żydowskich. (o)

MIĘDZYNARODOWKA ANTYSEMICKA.

(z) Założone w Wiedniu ostatnio przez Hugo Stinnesa nowe pismo niemieckie zajęło w związku z zamordowaniem d-ra Rathenau'a stanowisko wysoce podburzające. Antagonizm między Rathenau'em a Stinnesem był powszechnie znany. Pismo to proponuje również założenie międzynarodówki antysemickiej, celem zbadania wpływu żydów na całym świecie. (o)

ZAKAZ „KWIATKOW” ZYD. W AMERYCE.

(z) Policja zakazała „Peep-Relief” urzędzenia znaczka na dochód przyrządów rolniczych dla kolonistów żydowskich w Rosji. Zakaz ten motywuje zbyt częstymi znaczkami żydowskimi, które są rzekomo niedogodne dla ludności. W razie sprzedawania znaczków policja będzie arestować kwestarzy. (o)

ZYD, NATURALIZOWANY ANGLIK, GUBERNATOREM PALESTYNY.

(z) Gubernatorem południowej Palestyny ma zostać niejak p. Abramson, żyd austriacki, ongiś nazwiskiem Mahler, przed 15 laty naturalizowany obywatel angielski. (o)

400,000 DOLAROW NA UNIWERSYTET W JEROZOLIMIE.

(z) Związek amerykańsko-sionistów w składzie lekarzy zebrał w przeciągu ostatniego roku 400,000 dolarów na medyczny fakultet żydowskiego uniwersytetu w Jerozolimie. Wydelegowana przez ów Związek, udaje się do Palestyny w celu otwarcia owego wydziału medycznego. (o)

Konwencje sanitarne.

(wp) Ministerstwo spraw zagranicznych otrzymało od rządu rumuńskiego zawiadomienie o zgodzie na propozycję rządu polskiego zawarcia konwencji sanitarnej, mającej na celu ochronę obu krajów od zwalczania chorób zakaźnych.

W dniu 7 bm, pomiędzy rządem Rzeczypospolitej Polskiej, a rządem Rzeczypospolitej Litewskiej podpisana została konwencja sanitarna, mająca na celu ochronę obu krajów—zwalczania chorób zakaźnych, w pierwszym rzędzie cholery, dżumy, tyfusu plamistego i powrotnego. (8)

Delegacja repatriacyjna w Petersburgu.

(wp) Przedstawicielem delegacji repatriacyjnej w Petersburgu został mianowany inż. Zygmunt Kotarski na miejsce post. Jadwiga Dziubińskiej, która podała się do dymisji. (2)

W przededniu utworzenia gabinetu.

Naczelnik Państwa wezwał do siebie Marszałka Sejmu.

Ranek w Sejmie.

WARSZAWA, (wł) W kuluarach sejmowych zebrała się wczoraj spora garstka posłów, którzy nie otrzymali zawiadomienia o odroczeniu posiedzenia sejmowego na czwartek. Natomiast niewidzialni byli w sejmie liderzy klubów, odbywając wspólne narady poza gmachem sejmowym.

Stronnictwa większości centrowo—prawicowej odbyły naradę, na której ustalono jednolite wystąpienie na posiedzeniu komisji Głównej.

Narady lewicy.

WARSZAWA (wł) Od godz. 11 do 12 pół obradowały w gmachu Sejmu prezydja klubów lewicy pod przewodnictwem p. Witosa. Przedmiotem obrad była kwestja taktyki, jaką lewica ma zastosować na posiedzeniu Komisji Głównej oraz kwestja ordynacji wyborczej.

Co do pierwszej sprawy wśród lewicy panowała zupełna jedynomyślność, — co do drugiej do porozumienia nie doszło.

Komisja Główna.

WARSZAWA 11 (PAT) Dzisiejsze posiedzenie komisji głównej rozpoczęło się o godz. 5 m. 10 popołudn. Marszałek oznajmił na wstępie, że poseł Dąbek powierzył swój głos na komisji głównej prezesowi stronnictwa Chrz. Demokr. następnie że poseł Korfanty i Paderewski przystąpili do Narod. Chrz. Stronn. Lud. poseł Serwatowski do Klubu Pracy Konst., a poseł Swiniarski do Klubu Mieszcz. Co się tyczy posła Paderewskiego, marszałek przedstawia depezę, nadaną w Pases el Rublos w Kalifornji a upoważniająca posła Dubanowicza do głosowania w jego imie.

niu. Nad depezą Paderewskiego wywiązała się dyskusja z udziałem posła Moraczewskiego, Barlickiego, Węnickiego, Daszyńskiego, Rosseta, Dubanowica i Tohna.

WARSZAWA 11 (PAT) Natychmiast po ukończeniu obrad komisji głównej o godz. 7 wiecz. marszałek Sejmu przesłał na ręce p. Naczelnika Państwa list treści następującej:

List numer 738. Warszawa, dnia 11 lipca 1922 r.

Panu Naczelnikowi Państwa mam zaszczyt donieść, iż pismo Jego z dnia 7 b. m. było przedmiotem obrad na dzisiejszym posiedzeniu w komisji głównej. Komisja powzięła uchwałę następującą: „Marszałek Sejmu zakomunikuje p. Naczelnikowi Państwa, że jeżeli p. Naczelnik Państwa nie skorzysta z prawa i inicyjatywy, komisja główna przystąpi do desygnowania premiera. Za powyższą uchwałę oświadczyli się delegaci, reprezentujący 211 posłów. Delegaci zaś reprezentujący 209 posłów wstrzymali się od głosowania.

Pobisano Marszałek Sejmu
Wojciech Trampeczyński.

WARSZAWA 11 (PAT) Dziś o godzinie 21 minut 45 szef kancelarii cywilnej Naczelnika Państwa p. Cudał się z polecenia Naczelnika Państwa do p. Marszałka Sejmu, aby zaprosić Go do Naczelnika Państwa, który pragnie się porozumieć z p. Marszałkiem Sejmu w sprawie dalszej uchwały komisji głównej. 9

Z powodu urzy połączenie z Warszawa zostało przerwane, wobec czego nie mogliśmy odebrać dalszych telegramów.

Obrady w Hadze

Sprawa kredytu Rosji.

HAGA 11 (PAT) Dziś odbyło się posiedzenie podkomisji kredytowej z udziałem Rosji. W imieniu podkomisji przewodniczący wystosował szereg pytań do delegacji rosyjskiej, dotyczących się rodzaju wysokości i użytkowania kredytów oraz zamiarów sowieckich co do handlu zagranicznego. Litwinow ze swej strony zapytał, jakie rządy zamierza dać Rosji kredyt, w jakiej formie i na jaki okres.

Po zarządzanej na życzenie Litwinowa przerwie, Krasin złożył dłuższe oświadczenie o potrzebach i zamiarach Rosji w dziedzinie odbudowy handlu zagranicznego.

Delegat francuski wyraził zadowolenie z jasnego i konkretnego expose Krasina i prosił o dodatkowe informacje w sprawie gwarancji dla nowych inwestycji w kolejnictwie oraz wskazał na konieczność udzielenia zadośćuczynienia posiadaczom przedrewolucyjnych obligacji kolejowych. Litwinow odpowiedział, że dla delegacji rosyjskiej miarodajną w tym względzie jest deklaracja genuńska.

Na zapytanie delegata angielskiego, czy kredyty przeznaczone są dla mieszanych towarzystw, mających zająć się odbudową, Litwinow oświadczył, że delegacja rosyjska traktuje o kredyt dla rządu rosyjskiego, który następnie zajmie się jego rozdziałem pomiędzy poszczególne organizacje.

HAGA, 11 (PAT) Na dzisiejszym posiedzeniu podkomisji własności bez udziału Rosjan stwierdzono, że lista przedsiębiorstw, których koncesje Sowiety ofiarują, jest zupełnie niekompletna i obejmuje tylko nieznaną część przedsiębiorstw uprzednio skonfiskowanych. Po wymianie zdań stwierdzono jednolitość poglądów wszystkich delegacji na oświadczenie Krasina, prostujące przypisywane mu twierdzenie o gotowości sowieckiej do zwrotu 80 proc. skonfiskowanej własności.

Handl Polski z Rosją.

HAGA 11 (PAT) Na dzisiejszym posiedzeniu komisji kredytowej, dzięki taktyce delegata polskiego, wysunięta została na pierwszy plan sprawa handlu z Rosją. Delegat Polski skierował w tej sprawie szereg pytań do przewodniczącego komisji delegacji rosyjskiej.

Odnosząc do zamiarów sowieckich w tej dziedzinie, Krasin oświadczył, że rząd rosyjski nie chce (najmniej) koncentrować handlu zagranicznego w rękach biurokracji, zamierza jednak utrzymać kontrolę nad nim celem obrony słabego organizmu Rosji i zapewnienia Sowiетom udziału w zyskach. Operacje mają być dokonywane przez ekspozytury rządu sowieckiego granicą przy pośrednictwie prywatnym oraz przez mieszane towarzystwa sowiecko—kaptalistyczne, mające biura dla zakupów zagranicą, jak i w Rosji dla gromadzenia towarów na wywóz.

Minister Strassburger przyłączył się do wygłoszonej przez delegata francuskiego opinii mowy Krasina i w dłuższym przemówieniu zwrócił uwagę na konieczność przywrócenia niekpowanego handlu oraz potrzebę ułatwienia przez Sowiety wjazdu do Rosji kupcom ocean. Delegat Polski powołał się na dekret sowiecki z dnia 13 marca b.r. dopuszczający istnienie nie tylko towarzystw mieszanych, ale i prywatnych i poruczający operacjom handlowym tym organom, a nie organom rządowym.

Oiaje niepotroje w Irlandji.

DUBLIN 11 (PAT) Zniszczono częściowo linie kolejową między miejscowościami Dundalk a Drogheda, wobec czego połączenie między Belfastem a Dublinem jest zerwane. Ponadto poczyniono większe szkody na liniach kolejowych w Południowej Irlandji.

W DECYDUJĄCEJ CHWILI.

Trzy zgórą lata istnienia Rzeczypospolitej były jednym tryumfalnym pochodem ludowego ideału „co twoje — to moje“, wzmocnionego nieco wschodnią zasadą „dołoj gramotnyje“ oraz chłopską kłonicą.

Trzy lata ubiegłe były jednym pasmem ustępstw logiki i zdrowego rozsądku na rzecz niedowarzonych pomysłów ulicy i ciemnych mas, przewodzonych przez apostołów socjalizmu oraz apostatów sprawy narodowej.

Przedstawiciele tego kierunku „myśli“ politycznej polskiej, wysunęli się na czoło państwa polskiego i tego rodzaju jednostki, jak Moraczewski, Witos, Rataj, Daszyński et consortes, którzy gdyby nie zajmowali się polityką, pozostałoby doskonałymi mówcami imiennymi płatnymi od wieczorku i nawet poszukiwanymi przez drobną burżuazję — ujęli w swoje ręce przewodnictwo narodu.

Zacząła się w całym słowa znaczeniu, „Komedia pomyłek“, doskonale grana przez tak zebrany a d h o c zespół, która wprawiła w doskonały humor najbliższych sąsiadów, tem nie mniej jednak, pozostawiła w Polsce wrażenie i skutki głębokiej tragedii.

Wszelkie zasady prawa zostały spaczony, a nawet tak kardynalne w cywilizowanych społeczeństwach prawo własności, zostało zdeptane, zachowując jedynie znaczenie w stosunku do tych, co rozporządzali większością głosów.

Tak zwana burżuazja, do której zaliczają się najdzielniejsze jednostki w narodzie oraz z racji czystego kołnierzyka również i inteligencja, pracodawcy, bez których nie mogą istnieć nawet socjaliści (vide Rosja), zdeзорjentowana rozbita i zbiedzona latami strasznej zawieruchy wojennej, nie mogła stawić dostatecznego oporu naporowi mas, które dorwawszy się do władzy, wepchnęły naszą Ojczyznę na pochyłą drogę reform, kończącą się przepaścistym sowieckim urwiskiem.

Dlatego też na stolcach ministerjalnych Rzeczypospolitej przesunął się szereg opętańskich wód z roku 1848, korowód postaci nietylko bez krawata, ale i bez sumienia, spory zastęp aferzystów, którzy na świętym ogniu zmartwychwstałej Polski wydojlidowali sobie księżęce fortuny.

Ale czas leci, szare i mocne fale Wisły, zmyły już i zmywają nadal pomału bolszewickie osady, z którymi potężna Wołga do dziś dnia nie może sobie dać rady.

Naród nasz, w duszy swej prosty i dobry potrochu otrzasa się z tyfusu socjalnego i innych wschodnich naleciałości, Dąbali zaczyna sadzać do kozy i pomału przechyla się na stronę tych, którzy go pchają na ścieżkę uczciwej pracy.

Dzisiaj już hasła podziału majątków, fabryk, domów kołaczą się gdzieś z rzadka u nieuleczalnych doktrynerów lub pozostających na wolności ludowych recydywistów.

Po fali czerwonego obłędu, idzie spokojna ale mocna fala wysiłków i znoju...

Na tle tej zasadniczej zmiany stosunków społecznych w Polsce, po ster państwa sięga mocną ręką człowiek, wychowany na Śląsku, w kuźni polskiej, charakteru twardego jak stal, kutego rękami polskiego robotnika.

Człowiek, który zyskał uznanie nawet u swoich wrogów Niemców — Korfianty.

Może jeszcze i tym razem odepchnie od

należnego mu stanowiska brutalne dłońe sym patyków Dąbala — ale to prawdopodobnie — po raz ostatni, bo oliwa nawet w Polsce pod wodą długą nie da się utrzymać.

Im szybciej jednak wcielmy zasadę: — Właściwy człowiek, na właściwym miejscu... tem prędzej naród dojdzie do potęgi i dobro-

bytu jaki się słusznie Polsce należy.

...Czas wahań i ślamazarnej bierności minął, gwiazda Moraczewskich, Daszyńskich, Ratajów, Dąbali zachodzi na zawsze...

Baczność, rodacy! (o)

Robotnik jako czynnik społeczny.

Obywatele państwa wzięci jako całość stanowią jego składniki i jako tacy ze względu na istnienie i rozwój społeczeństwa, do którego należą, mogą być podzieleni na trzy kategorie, a mianowicie: 1° twórczych 2° biernych i 3° szkodliwych. Nad trzecią kategorią zastanawiać się nie będziemy, gdyż każdy rozumie, że wszelki czynnik burzący ład społeczny musi być usunięty lub za wszelką cenę unieszkodliwiony — Obywateli biernych oczywiście usunąć nie można, należy się na nich zapatrywać, jak na pasożytów, o tyle pośrednio szkodliwych dla społeczeństwa, że sami biorą, a współobywatelom nic nie dają. Do obywateli twórczych należy zaliczyć wszystkich tych, którzy żyją — a w pierwszym rzędzie za takich uważani być muszą ci, co bezpośrednio pracą intelektualną lub fizyczną powyższe zadanie spełniają, —

Robotnika fizycznie pracującego należy bez warunkowo zaliczać do czynników twórczych, niemożliwym bowiem jest wyobrazić sobie jakkolwiek instytucję użyteczności publicznej (gazownię, elektrownię, stację wodociągową itp.) działającą całkowicie bez rąk roboczych. — W zakładach przemysłowych również bez fizycznie pracujących obywateli się nie można. (8)

Gdyby robotnika nie było, nie byłoby produkcji, bo nie byłoby pracy.

Pewnik ten muszą rozważyć i pracownicy i pracodawcy, związki zawodowe robotnicze i związki przemysłowców, — aby mając na względzie nie tylko własne korzyści ale i dobro całej społeczności — unormować wzajemnie stosunki nietylko ku własnej korzyści ale i całego ogółu współobywateli. Do tej wyżyny podnoszą się już Związki Zawodowe angielskie, i tak w Ameryce na tem tle u pracodawców powstała t. zw. organizacja pracy systemu Taylora; tą ideą kierują się i tamtejsze Związki Zawodowe, o których tamtejsi przemysłowcy orzekli że do nich należą najlepsi i najsławniejsi robotnicy, o wiele wyżej stojący od robotników do związków nienależących, stwierdzili oni z przyjemnością że związkowcy bardzo dużo dla siebie zrobili i postępowaniem swym wyrobili sobie prawo do największego szacunku (po ang. more respectable men, to

zn. bardzo szacunku godni ludzie). (7)

W odradzającej się dzisiaj Polsce muszą robotnicy nasi zrozumieć i zdać sobie jasno sprawę z tego jak bardzo ważnym są czynnikiem w społeczeństwie, w ich bowiem rękach spoczywa wytwórczość kraju i wydatność pracy, im one będą większe, tem społeczność będzie bogatszą i silniejszą, tem Polska będzie potężniejszą. — Bezwarunkowo klasy pracujące muszą dążyć do polepszenia swych warunków bytu ale nie drogą walki klasowej i rewolucji ale drogą pokojowej i ciągłej ewolucji, która póki świat światem stale się odbywa, a zatem drogą legalną, sprawiedliwą i godziwymi środkami, na wzór amerykańskich kolegów, aby stać się w każdym calu more respectablemen.

Ostatnie pertraktacje cennikowe w wieloletnim kłopotliwym zdają się wskazywać że nasi robotnicy zaczęli zdawać sobie sprawę ze swego stanowiska twórczego dla społeczeństwa i na wzór amerykańskan uważają strajk za ostateczność, do której dopuścić nie należy jako szkodliwej dla państwa za wyjątkiem bowiem kilkunastu prowadzących lubujących się w łowieniu ryb w mętnej wodzie demagogicznych frazesów, ogół robotników był przeciwnym zaprzestaniu pracy.

Związki amerykańskie tak są świadome swego ważnego stanowiska dla społeczności, że w razie kryzysu same zwracają się do pracodawców z propozycją chwilowego obniżenia cen lub ograniczenia pracy.

Otóż ci more respectable men, ceniący i szanowani przez społeczeństwo potrafili zgodzić się z pracodawcami ustanowić dla siebie specjalnie i odpowiednio urządzone sale odpoczynkowe, ambulatorja, jadanie, kluby kulturalne, rozrywkowe i sportowe i t. p. a przedewszystkiem szkoły i kursy dokształcające, rozumiając, że bez wykształcenia ogólnego i fachowego nie może być podjęta odpowiednia organizacja pracy jak również że bez oświaty robotnik nie może zająć stanowiska odpowiedniego swemu twórczemu dla społeczeństwa znaczeniu.

inż. Folkierski.

Z kraju jakutów.

W ostatnich czasach bolszewikom nie powodzi się na Dalekim Wschodzie. Nie udało się im dotąd zniszczyć niezawisłej republiki we Władywostoku, obecnie zaś nadeszła wiadomość o odwróceniu się od Rosji sowieckiej Obwodu Jakuckiego.

Charbiński „Russkij Gołos“ podaje o tem następujące szczegóły:

We wrześniu 1921 r. z więzienia w Jakucku uciekło 8 oficerów. Oficerowie ci dotarli do Nelkanu na rzece Maja i tu pod komendą kapitana Korobiejnikowa i przy pomocy tubylców Tunguzów opanowali dwa parostanki sowieckie z amunicją. Umożliwiło to Korobiejnikowi sformowanie dwóch oddziałów wojska. Jeden z nich udał się na Aldan, drugi do Wiluja. Ten ostatni oddział również zagał statek sowiecki z bronią.

Oddziały z zapalem witane przez Jakutów szybko rosły liczebnie. W ciągu ubiegłej zimy w obwodzie Jakuckim toczyła się walka zbrojna z bolszewikami, przypominająca żywo walki armji ochotniczej na Kaukazie. Jakuci są świetnymi strzelcami i prowadząc wojnę nie

Bolszewicy wysłali dla stłumienia powstania Jakutów oddział czerwonej armji pod dowództwem Koradaszwili. Oddział ten Jakuci wyteplili doszczetnie. Ocalono zaledwie kilku ludzi.

Wiść o tej klęsce przeraziła bolszewików w Jakucku. Zamierzali oni wymordować aresztowanych, pomawianych o popieranie powstania oraz krewnych powstańców. Przeciwnemu aktowi zemsty wystąpili czerwoni żołnierze i zabili 16 czekistów.

W końcu marca r.b. otoczono Jakuck z wszystkich stron. Obrona miasta była niemożliwa, gdyż leży ono w kotlinie, otoczonej wysokimi górami. Opór czerwonych trwał zaledwie kilka godzin i poległ na próbach wydośniania się z obleżonego Jakucka. Próby te przeważnie zawiodły. Jakuck padł d. 27 marca.

Po wyzwoleniu Jakucka całą ludność męską powołano pod broń. Ustrój administracyjny kraju jest bardzo uproszczony. Na czelę prowincji podzielonej na rejony znajduje się naczelny administrator. Każdy rejon ma własną drużynę ludową, podlegającą władzom wojskowym.

Według ostatnich doniesień kraj ten do browolnie uznał rząd władywostocki.

Ma marinesie.

Jednoroczny ochotnik.

Komisja weryfikacyjna weterańska miała masę kłopotu z rozpatrywaniem podań kandydatów na weteranów powstania styczniowego. Zgłaszało się ich, zwłaszcza w początkach, tylu że gdyby brać na serio wszystkie pretensje, trzebaby dojechać do wniosku, iż siły nasze w 63-im roku przewyższały w dwójnasób armię moskiewską. O honor przywdziania granatowej czapki weterańskiej ubiegali się częstokroć ludzie których jedyną zasługę stanowił fakt, że pod czas powstania już żyli, a teraz jeszcze żyją....

Komisja notowała pro memoria najcharakterystyczniejsze zgłoszenia. Zjawia się, na przykład wcale jeszcze rzeźki pani powiada:

— Proszę o stwierdzenie moich praw weterańskich,

— Czy pan ma dokumenty lub świadectwa?

— A jakże. Oto metryka.

— Ależ pan urodzony w roku 1862.

— Właśnie. Podczas powstania byłem ochotnikiem... jednorocznym.

(8)

Pol. Zb.

WIADOMOSCI Z KRAJU.

Przeniesienie zbiorów z Wawelu.

(k) Najcenniejsze zbiory, znajdujące się na Wawelu, zostały w ostatnich czasach przeniesione częścią do Muzeum Narodowego, częścią do Muzeum Czapskich. W gmachu pocztowym na Wawelu pomieszczone zaś zostały karykatury, które Rosja zwróciła Polsce, a które zdobyły niegdyś komnaty zamku królewskiego. Wystawione w Muzeum Czapskich, oraz w salach sukienic tkaniny, meble, różne przedmioty z uzbrojenia itd., jakie były przechowywane na Wawelu, mogą być obecnie przez wszystkich oglądane.

Jak wiadomo, Muzeum Narodowe przechowywało na Wawelu i chroniło od zniszczenia także lwowską galerję miejską, galerję wydziału krajowego ze Lwowa, skarbiec synagogi krakowskiej, dalej zbiory hr. Gołuchowskich, hr. Lanckorońskiego, hr. Tarnowskiego, hr. Ponińskiego, p. Niedzielskiego, hr. Potockiego, oraz zbiory warszawskich amatorów. (8)

Kłeska pożarów w Polsce.

(k) Onegdaj w nocy spłonął w Józefowie 7 km. od Włocławka duży młyn mурowany dwupiętrowy, pędzony parą i wodą. W młynie zgorzały zapasy zboża w ilości dwóch tysięcy

korcy, wartości kilkudziesięciu milionów marek. Spalił się również i współwłaściciel młyna, który w nim pracował. Pożar zaalarmował swą otoczeniem całą okolicę. Wszelkie jednak wszelkie straży pożarnych około uratowania młyna okazały się bezskuteczne.

Straty ogólne idą w setki milionów. (8)

Złoto z cerkwi rosyjskich w Warszawie.

(k) W pociągu pociąg pociąg, odjeżdżającym z Warszawy do Równego, aresztowała policja tamtejsza rosyjskiego żyda Brückmanna, który ze strachu zaczął wyrzucać z walizy za okno złote przedmioty kościelne, wota, krzyże itd. Z Brückmannem jechał jego spółnik, którego także aresztowano, Kosztowności te pochodziły z rosyjskich cerkwi, zarekwirowane przez bolszewików. Zabrano je i zdeponowano na razie na policji. (8)

Strejk uczniów w Poznaniu.

(k) Dnia 17 czerwca rozpoczął się w Poznaniu strejk uczniów Wyższej Państwowej Szkoły Budowy Maszyn na tle zachowania się kierownika szkoły w stosunku do Bratniej Pomocy. Strejk zakończył się po tygodniu kompromisem. (8)

Konfiskaty pism w Poznaniu.

(k) Onegdaj skonfiskowano w Poznaniu „Ziemię Polską” oraz „Nasz Sztandar” za artykuły krytyczne w sprawie przesilenia gabinetu. (8)

Szkolnictwo polskie w Gdańsku.

(k) Na obszarze wolnego miasta Gdańska znajduje się od Wielkiejnocy br. w 6 miejscowościach, a w 7 publicznych szkołach powszechnych 21 klas z językiem wykładowym polskim. Do klas tych uczeszcza 842 dzieci polskich obywateli w m. Gdańska.

Pierwsze polskie gimnazjum koedukacyjne w Gdańsku otwarte i poświęcone dnia 13 maja r. b. jest gimnazjum prywatnym i pozostaje pod opieką „Macierzy szkolnej” w Gdańsku. Gimnazjum to posiada 11 polskich nauczycieli i 150 zgórą uczniów.

Wydział kulturalno—oświatowy gminy polskiej w m. Gdańsku utrzymuje względnie opiekuje się 5 ochronkami polskimi, urządza kursy polskie dla starszej młodzieży i zajmuje się czytelnictwem i bibliotekami polskimi, nadto pomaga polskim towarzystwom śpiewackim i polskim teatrów amatorskim.

Na politechnikę w Gdańsku uczeszcza 106 akademików i 87 słuchaczy z Polski. (8)

Uroczystość objęcia G. Śląska.

(k) Komitet uroczystego objęcia G. Śląska

ogłasza co następuje: w myśl uchwały z dnia 10 czerwca b. r. zawiadamiamy, że uroczyste objęcie części G. Śląska przyznanej Polsce nastąpi w dniu 15 17 b. r. Wszystkie komitety powstałe dla zorganizowania tej uroczystości oraz instytucje i organizacje społeczne na całym obszarze Rzeczypospolitej proszone są o należne uczczenie tego dnia w całej Polsce. I

Nowy „Trójkąt państwowy”.

(k) Wszystkim wiadomo, że przed wojną istniał pod Mysłowicami sławny „trójkąt państwowy”, przy którym stykały się trzy wielkie państwa europejskie: Rosja, Niemcy i Austria. Po zgruchotaniu Rosji i rozgranieniu Górnego Śląska na polską i niemiecką część, „trójkąt” nie został zniesiony, lecz posunięty został dalej na zachód. Nowy trójkąt państwowy znajduje się teraz na prawym brzegu Odry, 250 m. od miejsca, w którym Olza wpada do Odry. Miejscowości bliżej położone trójkątu nazywają się: Olza, Zabołków i Kopytów. Przy nowym trójkącie spotykają się Niemcy, Polska i Czechosłowacja, trzy państwa republikańskie, w przeciwieństwie do starego trójkąta, przy którym stykały się trzy cesarstwa: rosyjskie, niemieckie i austriackie. (8)

Napad na dwór w Sinołęce.

(k) Przed kilkoma dniami dokonano napadu na dwór w Sinołęce, pow. wągrowskim, własność dr. Wład. Fjlewicza. Bandyci przyjechali autem i rozstawili warty przed domem weszli do dworu. Obrabowawszy rodzinę właściciela, oraz obecnych gości ze wszystkich kosztowności, jakie mieli przy sobie, udali się do gabinetu, gdzie rozbiwszy biurko zabrali paczkę pięciotysięczek (Serja A.P. nr. 432.496—422.695).

Po dokonanych rabunku zasiedli do kolumny. Zachowanie się bandytów wskazywało, że są to ludzie inteligentni. (?) Tłómaczyli oni domownikom że wszystkiemu winne są warunki polityczne, oni zaś sami prowadzą tylko walkę z burżuazją.

Udaremniwszy dwukrotne usiłowania domowników, wydostania się z pod straży i wezwania pomocy, bandyci zabrali się wreszcie do odejścia. Ujejska, żona rot. uniwersytetu (?) zaczęła błagać, że mąż jest biedny człowiek i zabierają mu ostatnie ubranie, herszt bandy spytał kto jest mąż, pani Ujejska odrzekła, że profesor, wtedy bandyta kazał roopakować tobołki i polecił pani Ujejskiej rozpoznać ubranie swego męża i ubranie to zwrócić, podkreśliwszy że ma jednego profesora przyjaciela i wie że istotnie są to biedni ludzie.

Gdy bandyci wyjechali domownicy zawiadomili policję która wszczęła natychmiast pościg który nie dał jednak żadnego rezultatu

1. RUDYARD KIPLING.

BIMI.

1)

W skwarną noc podzwrotnikową. Hans Breitman i ja przeniesiliśmy nasze materace na przód parowca, w pobliżu wielkiej żelaznej klatki, w której siedział orangutan, zając pany na jednej z wysp archipelagu malajskiego. Wzięto go do Anglii. Przez cztery dni ryczał, ciskał się i wstrząsał żelaznymi prętami klatki i o mało nie zabił jednego z krajowców, który podszedł z bliska.

— Byłoby lepiej dla ciebie, przyjacielu, gdybyś dostał morskiej choroby,—rzekł Breitman, przechodząc obok klatki.

Orangutan z szybkością błyskawicy wyciągnął kosmatą łapę i pazurami rozdarł jedwabną koszulę na piersiach Niemca, który cofnął się i cisnął w niego pięciem bananów.

Morze było gładkie, jak oliwa, porysowane w płomienne smugi; gdzieś w oddali musiała być burza, widzieliśmy bowiem błyskawice. Powietrze było tak parne, że oddychaliśmy z trudnością.

początek gawędy. Miał on wiele do opowiadania gdyż od szeregu lat włóczył się po świecie w poszukiwaniu storczyków i dzikich zwierząt, które sprzedawał angielskim i niemieckim handlarzom.

Naraz zbudził się orangutan i wstrząsał prętami klatki zaczął wyć przeraźliwie.

— Gdyby nie te żelazne pręty, rozszarpał by nas na drobne kawałki—rzekł Hans—czekaj, bratku, ja cię zaraz uspokoje.

Nagle ozwał się złowrogi syk węży. Hans naśladował go tak doskonale, że mimowoli zerwałem się z posłania.

Małpa skuliła się i trzęsła się z przerażenia.

Nauczyłem się tej sztuki w Pandżong—rzekł—jeżeli pan nie śpisz, to opowiem historję w którą może nie uwierzysz.

— Niema takiej historji, w którą nie uwierzyłbym.

— A więc posłuchaj. Byłem wtedy w Nowej Gwincii, gdzie łapałem małpy—głupie rze miosło, albo odgryza ci palce, albo zdychają z tęsknoty. Otóż tam poznałem niejakiego Francuza, nazwiskiem Bertram, zapalonego naturalistę. Nazywałem go drugim Św. Franciszkiem z Assyżu, gdyż miał dar osławiania zwierząt.

— Chował on w swoim domu taką samą

gromnego orangutanga, którego znalazł w puszczy, kiedy był małeńki—orangutan, nazywał się Bertram.

— Małpa była dla niego bratem i dzieckiem i trefnisiem, miała osobny pokój, sypiała na łóżku, wstawiała rano, paliła cygaro, jadła przy stole ze swoim panem i chodziła z nim pod rękę. Jeżeli Bertram żartował zemnie śmiała się do rozpuku, biorąc się za boki i njeledwje rozmawiała z nim. To nie było zwierze, lecz człowiek. Powiedziałem to Bertramowi; przyznał mi słusność.

— Bimi—tak się nazywał orangutan, był dla mnie grzeczny, lecz jeżeli zbyt długo rozmawiałem z jego panem, brał mię w swoje potężne kosmate łapy i wynosił z pokoju, jak dziecko. Był to istny djabeł.

Raz Bertram powiedział mi, że chce się ze mną ze słiczną młodą Francuzką, córką Francuza i Malajki. Prosił mię o radę. Nie dałem mu żadnej rady, gdyż nie żeniłem się, rzekłem tylko do niego:

— A co zrobisz pan z małpą? Jeżeli Bimi wyrzuci mię za drzwi, kiedy dłużej rozmawiam z tobą, co to będzie z twoją żoną? Gotów rozszarpać ją. Gdybym był tobą, zastrzebiłbym tego potwora, kazałbym go wypchać i dałbym żonie na ślubny prezent.

Zygzaki.

Biurokracyzm.

Pewien zwierzchnik wojskowy wizytując biuro jednego z tutejszych urzędów zauważył na stole kilka tysięcy listów urzędowych gotowych do wysłania. Na zapytanie, dlaczego tak wielką ilość listów zebrano, otrzymał odpowiedź, że ów urząd na każdy miesiąc ma przez znaczną pewną kwotę pieniędzy na marki, wobec tego, że obecnie podwyższono taryfę pocztową, należało podwoić ilość marek nalepiących, więc na nabycie marek do pozostałych listów zabrakło pieniędzy.

Listy mają zostać wysłane w następnym miesiącu.

Niech żyje biurokracyzm!

(8)

Z—

KRONIKA

— Kalendarzyk

Dziś: Środa, 12 lipca Jana Gwałberta.

Wschód słońca g. 2 m. 51

Zachód g. 7 m. 19.

— Widowiska.

Teatr Polski (Cegielniana 53)

Dziś „Złota Ciotonia”

„Luna” (Przejazd 1)

„Przygoda de Velours'a”

„Odeon” (Przejazd 2)

„Jedynaczka w spodniach”

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Grzech niepopelniony”

— Kalendarzyk historyczny.

1778 Wystawienie pierwszej opery polskiej „Nędza uszczęśliwiona” z muzyką Kamińskiego

— Uroczysta akademja ku czci przyłączenia G. Śląska.

(b) W dniu dzisiejszym o g. 7 wiecz. w sali Zw. Lud. Nar. (Piotrkowska 174) odbędzie się uroczysta akademja ku czci przyłączenia G. Śląska. Przemówienia na temat Grundwaldu i G. Śląska wygłoszą: pp. Chądzyński, Grzegorzak i Rab.

W niedzielę dn. 16 bm. odbędzie się w kościele katedralnym uroczyste nabożeństwo dziękczynne za odniesione zwycięstwo nad odwiecznym wrogiem Polski krzyżakiem.

— Ułatwienie wyjazdu zagranicę w celach kuracyjnych.

(p) Odnośne władze otrzymały polecenie aby ułatwić obywatelom otrzymywanie paszportów na wyjazd zagranicę w celach kuracyjnych. Rozporządzenie to wydane zostało w związku z przeprowadzeniem krajowych kąpielisk i uzdrowisk.

— O mieszkania dla oficerów.

(p) W związku z brakiem mieszkań dla oficerów ma się odbyć w województwie pod przewodnictwem radcy Łuczowski narada przy współudziale inspektora mieszkaniowego, władz oraz przedstawicieli właścicieli nieruchomości. Na zebraniu tem ma być omawiany projekt, zdążający ku temu, aby właściciele nieruchomości po obopólnym porozumieniu dostarczyli potrzebnych mieszkań.

— W sprawie eksmisji z domów rodzinnych.

(p) Wobec zamierzonego wyeksmitowania na mocy orzeczeń sądowych około 50 rodzin robotniczych i urzędniczych (prywatnych) z istniejących przy niektórych przedsiębiorstwach domów rodzinnych, magistrat na wniosek urzędu mieszkaniowego postanowił zwrócić się do ministerstwa sprawiedliwości z żądaniem:

a) wstrzymania kroków egzekucyjnych

wiek pomieszczenia dla wydalonych rodzin.

b) Zastosowania w stosunku do przemysłowców miejscowych tych samych praw, jakie obowiązują właścicieli domów czynszowych, mających w tego rodzaju wypadkach, obowiązek wskazania rugawanym innego lokalu, nadającego się na mieszkanie.

— Przesyłki listowe poza godzinami urzędowymi.

s) Z dniem 1 lipca 1922 roku wprowadzono na całym obszarze Rzeczypospolitej przyjmowanie poleconych przesyłek listowych także poza godzinami urzędowymi, przepisane dla ich nadawania.

Przymywanie poleconych przesyłek listowych poza godzinami urzędowymi odbywać się będzie w urzędach pocztowo telegraficznych oznaczonych przez dyrekcję poczt i telegrafów.

O uruchomieniu służby powyższej, dotychczas urzędy zawiadomią publiczność ogłoszeniem, wywieszonym w poczekalniach urzędów.

Za każdą poszczególną poza godzinami urzędowymi przyjętą poleconą przesyłką listową nadawca oprócz zwykłych, taryfowych należności znaczkami pocztowymi składa gotówką do rąk urzędnika pocztowego osobną taryfową opłatę. (5)

— Wiec dozorców domowych.

(p) Onegdaj w lokalu okręgowej komisji klasowych związków zawodowych, odbył się wiec dozorców domowych w sprawie omówienia ekonomicznego stanu dozorców, a także i innych aktualnych spraw.

P. Rapalski w dłuższym przemówieniu przedstawił obecnym potrzebę i pracę związków zawodowych nawołując do pełnego zaangażowania w stosunku do władz związkowych oraz do solidarnego i uczciwego wykonywania swych obowiązków, a szczególnie do higienicznego utrzymywania posesji.

Prezes związku p. Fidler scharakteryzował obecny stan ekonomiczny dozorców domowych i wskazywał na zbyt niskie wynagrodzenie, niewystarczające na utrzymanie rodziny.

Po dłuższej dyskusji zgromadzenie przyjęło następującą rezolucję:

Wiec dozorców domowych oświadcza, że szalona drożyzna spowodowana przez nieustanne śrubowanie cen artykułów pierwszej potrzeby zmusza ogół pracowników do wystawienia nowych żądań podwyżki płac.

W tym celu poleca zarządowi związku zawodowego dozorców domowych opracować nowy cennik płac dla dozorców i takowy w najbliższych dniach doręczyć właścicielom nieruchomości.

Jednocześnie zebrani postanawiają, aby za otwieranie bramy pobierać do 12 ej w nocy 40 marek, a od 12 ej 100 mk.

Zebrani stwierdzają, że wynagrodzenia za otwieranie bramy nie uważają jako dobrowolny datek, lecz jako zapłatę za poniesioną w nocy fatywę, wychodząc z założenia, że dozorca przy swojej niskiej płacy zmuszony jest zarabiać na utrzymanie rodziny po za obrębem domu, wobec czego noc winna być dla niego odpoczynkiem a nie pracą. (5)

— W sprawie urlopów robotniczych.

(p) W poniedziałek rozpoczęły się narady w sprawie urlopów dla robotników. Obrady odbywają się pod przewodnictwem dr. Barcińskiego. Prócz tego w zebraniach biorą udział dr. Pawłowski, p. Durski oraz delegaci robotników. (5)

— Spekulacja mieszkaniowa na letniskach.

(p) Aczkolwiek sezon wynajmowania letnich mieszkań już się skończył, spekulacja z mieszkaniami trwa w dalszym ciągu. Wiele mieszkań nie zostało odnajdanych, zaś wiele z wynajętych zostaje odstąpionych przez poprzednich nabywców, którzy z różnych powodów z wynajętych mieszkań nie korzystają. Szczególnie bogatsi właściciele letnisk uprawiają to w sposób...

dziami transakcji dokonywują przy pomocy osób trzecich.

— Koncert na rzecz Akademickiego Koła Łódzian.

Dziś o godz. 7.30 w ogródku Grand Hotelu odbędzie się Wielki Koncert orkiestry woj. skowej 28 p. Stż. Kan. pod dyrekcją p. Roseckiego na rzecz Akademickiego Koła Łódzian Biletów przy wejściu. 9

— Walka z wścieklizną.

(p) Ponieważ wypadki wścieklizny w naszym mieście powtarzają się co raz częściej władze przedsięwzięły energiczne środki, celem zwalczania zarazy.

W sobotę dnia 8 b. m. wściekły pies pokąsał robotnika na podwórzu fabryki Styldta przy ul. Drewnowskiej. Chorego odesłano do lecznicy dr. Palmirskiego zaś psa zastrzelono.

— Walka z oświatą.

(p) Przymus szkolny znajduje w Łodzi wielu przeciwników wśród rodziców dzieci w wieku szkolnym.

W tygodniu ubiegłym z wyroków komisji powszechnego nauczania odbyło się...

... dni 15 obywateli i...

— Ułatwienia emigracyjne do Kanady.

Urząd Emigracyjny podaje niniejszem do wiadomości, iż w ustawie immigracyjnej, obowiązującej w Kanadzie, poczynione zostały istotnie ważne zmiany, dotyczące wychodźstwa polskiego do kraju.

Upoważnionymi do emigracji do Kanady są:

1. Zona i dzieci niżej lat 12, jadące do męża, względnie do ojca, zamieszkałego w Kanadzie i będącego w możności utrzymać rodzinę.

2. Rolnicy, posiadający środki do nabycia fermy.

3. Robotnicy rolni z kontraktem, zapewniającym roboty w Kanadzie.

4. Służące z zapewnioną służbą w Kanadzie, przez kontrakt lub inny dokument.

5. Najbliższa rodzina prawnie do Kanady dopuszczonego imigranta. Za rolników uważani będą ci, którzy się wylegitymują z pracy i znawstwa roli i posiadają przynajmniej 200 dolarów kanadyjskich.

Za robotników rolnych będą uważani ci, którzy się wykażą z pracy na roli w kraju. Za rodzinę legalnie przebywającego imigranta uważać się będzie żona, dzieci oraz rodzic w starym wieku.

Każdy imigrant musi umieć czytać i pisać jednym przynajmniej językiem. Kwalifikacje zgłaszających się na wyjazd dokonywane będą w biurze kanadyjskiem, które w najbliższym czasie zostanie otwarte w Warszawie.

Po sprawdzeniu kwalifikacji, biuro wizań będzie paszporty za opłatą 3 dolarów kanadyjskich, przyczem wiza angielska nie będzie potrzebna.

Od emigrantów nie będzie nadal wymagane, by przy wjeździe do Kanady okazywali po 50 dolarów.

Stare przepisy będą obowiązywały dla emigrantów, którzy zakontraktowali swój wyjazd do Kanady przed 10 czerwca r. b. Poczynając od tej daty stosowane będą nowe przepisy.

— Złota Księga Odbudowy Kresów.

Dla uwiecznienia akcji ratunkowej na Kresach Komitet Odbudowy Kresów na Województwo Łódzkie wydaje Złotą Księgę, która obejmie całokształt prac Komitetu i po zakończeniu tychże będzie złożoną w Grodnie w tamtejszym Muzeum. Wszyscy ofiarnicy, deklarujący od 1000 mk. na powyższy cel — mogą własnoręcznie wpisać się do Księgi.

Wzywamy niniejszym wszystkie zrzeszenia i organizacje społeczne, aby nie zapomniały o swoim obowiązku obywatelskim i także przyczyniły się swoją znaną ofiarnością na rzecz Odbudowy Kresów.

koj 18, w godzinach od 9 do 3 po południu.

Wszystkie instytucje i organizacje społeczne, oświatowo-kulturalne i zawodowe — Komitet prosi o popularyzację Złotej Księgi odbudowy Kresów i deklarowanie jaknajwiększej ilości podpisów.

Prezjdum Komitetu: J. E. Ks. Biskup W. Ty mieniecki, Dr. P. Garapich, wojewoda Łódzki, Ks. T. Libecki, Józef Wolezyński, Dr. Roman Stupnicki, wiceprezydent m. Łodzi, Ludwik Kern. (7)

Za lichwę mieszkaniową.

(d) Okręgowy urząd walki z lichwą w Łodzi w sprawie żądania nadmiernego komornego 240,000 rocznie przez Brunona Nippe za lokal, w którym znajduje się mleczarnia Słomczykowskiej przy ul. Piotrkowskiej 110, skazał Nippe na jeden miesiąc bezwzględny aresztu oraz na 1,000,000 mk. przyswiny. W razie niewypłacalności na 2 miesiące bezwzględnie do dalszego aresztu.

— Za wykupywanie produktów.

(p) Urząd walki z lichwą skazał Cahima Barana właściciela sklepu przy ul. Piotrkowskiej 176, za wykupywanie na Wodnym Rynku w celu dalszej odsprzedaży w czasie niewłaściwym t. j. przed 12 tą artykułów żywnościowych na konfiskatę sumy mk. 35,102 uzyskanej od sprzedaży tych artykułów. (5)

— Schwytanie niebezpiecznych bandytów.

(p) Onegdaj dyżurny przodownik III komisariatu otrzymał poufne zawiadomienie, że w mieszkaniu niejakiego Wacława Dabrowskiego przy ul. Spacernej 8 (Bałuty) odbywa się libacja, w której biorą udział osoby podejrzane. W myśl tych informacji miał się tam znajdować również niejaki „Władek”, podejrzany o zabójstwo przodownika Woźniaka w Podębicach.

Na podstawie powyższych informacji wysłano oddział policji, który wskazywał dom okrzyki. Na widok wkraczającej policji między uczestnikami libacji powstał popłoch, lecz widząc że dom jest otoczony przez policję żadnego oporu nie stawiali.

Wśród znajdujących się gości jeden przedstawił świadectwo zwolnienia z więzienia przy ul. Dzielnej w Warszawie na imię Leona Janeczka, drugi zaś osobnik posiadał dowód na nazwisko Zarskiego Bronisława. Dowód wydany był przez okupantów i ów Zarski wedle otrzymanych informacji miał być owym „Władkiem”.

Policja podejrzanych aresztowała celem odrowadzenia ich do komisariatu. Nagle w drodze ów Zarski uderzeniem w piersi odrzucił od siebie pilnujących go, policjantów i korzystając iż dzielnica owa nie jest oświetloną rzucił się do ucieczki.

Widząc, iż „ptaszek” może umknąć policjanci po kilkakrotnym wołaniu parę razy wystrzelili za uciekającym. Nareszcie przy zbiegu ulicy Niecałej, zawdzięczając że „Władek” potknął się i upadł udało się policji go zatrzymać przy czem stwierdzono iż został on ranny.

Rannego bandytę pod eskortą odprawiono do szpitala przy ul. Drewnowskiej, zaś Janeczka odesłano do więzienia.

Dalsze dochodzenie wyjaśni czy ranny jest rzeczywiście współwinnym napadu dokonanego na przodownika Woźniaka. (5)

Teatr i muzyka

— Teatr miejski.

Dziś t. j. w środę dla Zrzeszeń rob. i inelig. daje arcywesołą francuską komedię „Złota ciotunia” Pawła Gavaulta. Komedia ta pełna tycia i temperamentu zmusza widzów do bezustannego śmiechu.

W czwartek po raz ostatni aktualna kom. Wt. Jastrzębiec—Zalewskiego. „Gobelin” 9

Koncert Smirnowa.

Dziś o godz. 8 wiecz. w sali Filharmonii odbędzie się zapowiadany koncert słynnego tenora rosyjskiego Dymitra Smirnowa, który czarować nas będzie—swym potężnym głosem w wykonaniu całego szeregu najpiękniejszych arji operowych i pieśni. Przy fortepianie zasiądzie znakomity nasz pianista prof. Ludwik Urstein.

Bilety w kasie Filharmonji. 9

Teatry stołeczne w Warszawie.

Onegdaj została zawarta między p. Wiktorją Kawecką, znaną artystką operetkową, a tow. Teatrów Stołecznych umowa na miesiąc, której oba

teatry t. j. „Nowości” i „Komedia” przechodzą z dniem 15 lipca na własność p. Kaweckiej.

Naczelnym dyrektorem obu teatrów—został p. Ludwik Heller. Do czasu objęcia teatrów przez nową właścicielkę, kierownictwo na dal spoczywać będzie w rękach rady artystycznej—administracyjnej. 9

Komunikaty

— Ogród Ogniska Załogowego Przejazd 1

Od dn. 12 lipca r. b. codziennie koncertować będzie symfoniczna orkiestra 18 pułku piechoty ze Skierniewic pod batutą p. L. Goldberga. Orkiestra stojąc na poziomie zadowoli swym bogatym repertuarem najwybredniejszych słuchaczy. Obficie zaopatrzone bufet uprzyjemni spędzenie czasu. Początek o godz. 7ej wiecz. Wejście od mk 200 do 50 mk. (9) 3046—3

— Lekcje zbiorowe.

Za pozwoleniem Kuratorium Okr. Szkoln. Łódzk. pod l. 6292 | 22 W. I. urządzone zostały zbiorowe lekcje 1) przygotowawcze do wszystkich szkół średnich, 2) na maturę, 3) języków obcych (angielski, francuski, niemiecki, włoski) pod kierunkiem dyr. por. Bolesława Rachlewicza. (Oddzielna lekcja 500 Mk., w grupie z 3 osobami powyżej) 335 Mk.

Zgłoszenia i zapisy codziennie prócz niedziel tylko od 4—5 popoł. Długa 6 m. 13 Już pracuje 14 nauczycieli z 95 uczniami.

Ze sportu.

Po raz pierwszy w Łodzi na torze w Helenowie w dniu 16 b.m. odbędzie się wyścigi cyklistów o mistrzostwo Rzeczypospolitej Polskiej urządzenie których zostało powierzone przez Związek Polski Towarzystw Kolarskich Towarzystwu Warszawskich Cyklistów w Łodzi.

Spodziewany jest nader liczny zjazd współzawodników. 9

Kronika zagraniczna

Dzień Niepodległych Stanów Zjednoczonych.

(x) 4 lipca, który jest wielkim świętem dla całej Ameryki był obchodzony również uroczyście w Paryżu. Wybitne osobistości amerykańskie i francuskie złożyły wieńce na grobie Lafayette'a, poczem członkowie Legii amerykańskiej posag Waszyngtona. Wieczorem odbyły się liczne bankiety, wśród nich najwspanialszy urządzony przez amerykańską Izbę handlową w Paryżu, na którym zabierali głos premier Poincaré, ambasador Stanów Zjednoczonych p. Myron Herriek i inni. (8)

Francja nie ponosi winy wojny.

(x) Francuska Izba deputowanych przyjęła 531 głosami przeciw 65 porządek dzienny i rezolucję potępiającą kalmnię, jakoby Francja ponosiła odpowiedzialność za wybuch wojny, co stwierdzono masowymi dowodami. (8)

Wyrok na morderców hr. Tischy

(x) Trybunał wojskowy w Budapeszcie wydał wyrok w sprawie zamordowania hr. Tischy. Oskarżonych uznano za winnych gwałtu i skazano ich na karę robót przymusowych od 2—7 lat. Winy morderstwa nie można było ustalić, wobec tego, że oskarżeni, którzy działali pod naciskiem psychicznym, nie mogli zdać sobie sprawy ze zbrodniczości swego działania. Sąd podkreślił w motywach, że wprawdzie oskarżeni winni byli odmówić wykonania rozkazu, wobec tego jednak, że rozkaz ten otrzymał w chwili, w której odowiązywało prawo wojenne odmówienia wykonania rozkazu własne ich życie.

Kamietanie u weteranów 103 roku

Ze świata.

NAJBLIŻSI KUZYNIE CZŁOWIEKA.

(§) Najbliższy kuzynek człowieka goryl był już oddawna przedmiotem zaciekawienia zoologów, ze względu na swą budowę, najbardziej zbliżoną do ludzkiej. Słynny uczyony prof. Rechenow, podaje szereg nowych, interesujących szczegółów z życia tego „milenego zwierzątka”.

Dotychczas opowiadano na konto małp różne niestworzone historie, będące przeważnie plodem fantazji krajowców: o porywaniu murzynek przez goryla, o szympancach, błądzących w nocy po puszczy z pochodniami w ręku itp. Niektóre gatunki małp zwłaszcza goryl, są groźne dla człowieka, toteż krajowcy unikają skwapliwie spotkania z nimi. Natomiast plemiona ludożercze chętnie polują na „leśnych ludzi”, jak nazywają goryla, gdyż ich mięso przypomina popo w smaku zupełnie mięso ludzkie.

Różnica między gorylem a szympansem uwydatnia się między innymi w ubiorze mieszkańca na legowisko: Goryl buduje gniazdo na ziemi, szympan na drzewach. W ten sposób goryl wybitnie dokumentuje swe pokrewieństwo z człowiekiem, który, jak wiadomo, zawsze obierał sobie legowisko na ziemi, a nigdy na drzewach.

Goryl objawia pewną skłonność do życia towarzyskiego, gdyż znajdowano gniazda ich po 8-12 obok siebie.

Choćby dorosły goryl przewyższa o wiele najrozsądniejszego człowieka pod względem wagi i wzrostu, natomiast młode gorylatko jest znacznie lżejsze i mniejsze od ludzkiego noworodka. Wyjątkowo udało się przed kilku miesiącami pewnemu myśliwemu zdobyć okaz takiego „niemowlęcia”. Oddano je w opiekę pewnej murzynki, która dzielnie spełniała rolę mamy. Gorylatko ssało, zapalczywie pierś swej czarnej żywicielki i rosło w szybkim tempie. Szczególna rzecz, iż zdrażało ono ten sam objaw, który zaobserwowano u dzieci murzyńskich: miało z początku zupełnie jasną barwę, która z biegiem czasu ciemniała, aż przeszła w zupełnie czarną.

NIEMCY w BRAZYLII.

(§) Francuski raport parlamentarny o udziale Francji w wystawie międzynarodowej, urządzonej w Rio de Janeiro, podaje też ciekawe liczby, o działalności Niemców w Brazylii.

W przededniu wojny stosunki handlowe Francji z Brazylią wyrażały się liczbą 315 milionów. Nie miec zaś — 530 milionów franków rocznie. Oczywiście, podczas wojny, handel Niemiec z Brazylią upadł zupełnie, teraz jednak pół miliona Niemców, zamieszkałych w Brazylii, otrzymuje z dniem każdym nowe zasiłki, a we wrześniu r. z. Tow. okrętowe „Hamburg — Amerika” wysłało do Brazylii delegację dla zbadania sytuacji.

Po powrocie tej delegacji, siedmiu Niemców kich linii okrętowych wznowiło komunikację pomiędzy Niemcami a Brazylią, taryfy zaś przewozu towarów na tych liniach są niższe, niż na jakichkolwiek innych.

Taką samą energię wykazali Niemcy i na innych polach.

W sześćdziesiąt szkołach niemieckich w Brazylii rozchodzi się miesięcznie od 30 do 40 tysięcy egzemplarzy wzdawnictw agitacyjnych. Poza tem utworzył się „Związek kupców niemieckich brazylijskich”, skupiający wszystkich kupców pochodzenia niemieckiego rozsyłający im katalogi firm niemieckich, polecający na stanowiska w handlu uchodźców z Niemiec, słowem utrzymujący najściślejszy związek z „Vaterlandem”.

Nie dziw, że wobec tego handel Niemiec z Brazylią powraca szybko do norm przedwojennych. (7)

NA PLACU WYŚCIGOWYM w MOSKWI.

(§) W Zielone Świątki odbyły się w stolicy republiki sowieckiej wyścigi konne. Na plac wyścigowy przybyły niezliczone tłumy ludzi, mimo że względnie dobre miejsca na trybunie zakrytej, kosztowało dwa i pół miliona rubli. Wśród dzw. starych pieśni i marszów odgrywanych przez orkiestrę, publiczność z entuzjazmem oddawała się totalizatorowi. Publiczność ta jednak ma charakter zupełnie zmieniony: pojawiły się wprawdzie jak dawniej kosztowne toalety, płaszczki futrzane, paryskie kapelusze z minki i perłami, właścicielki ich były to jednak panie z półświatka i żony komisarzy ludowych.

Najskromniejszy posiłek w restauracji na placu wyścigowym kosztował na dwie osoby około trzy dziesiątki milionów rubli. (7)

Z DZIEDZINY MODY.

PLASZCZE KORONKOWE I HISZPAŃSKIE MANTYLE.

Tor wyścigowy w Long—champ jest zarazem wystawą najświeższych nowości paryskiej mody. W pogodny, słoneczny dzień, w czasie wyścigów przechadzają się „manekiny” znanych firm paryskich, prezentując najnowsze modele. Rewia toalet, która odbyła się ubiegłej niedzieli w Longchamp tworzyła barwny obraz „ostatnich krzyków” letniej mody.

Suknie nie są bynajmniej tak długie, jak się tego początkowo obawiano. Ani jedna spódniczka nie dotykała ziemi, nie zasłaniała widoku zgrabnie upończoszonych i obutych stóp. Jeżeli suknie wydają się dłuższe, to jest to tylko złudzenie, powodowane oszyciem z frendzli. Natomiast najmodniejsze obecnie jedwabne i koronkowe płaszcze były tak długie, że wlokły się po ziemi. Pomimo tendencji do przedłużenia stanu talia usiłuje utrzymać się na normalnym poziomie. Większość toalet zresztą wogóle nie zaznacza tali, są to luźne szaty spływające w zupełnie wolnych fałdach dookoła. Obok koronkowych, bardzo długich płaszczów, ukazały się poraz pierwszy zupełnie krótkie płaszczyki. Jeden z „manekinów”, znanej firmy Dousseta, miała na pastelowo błękitnej sukni krótki płaszczyk z kremowych koronek, przypominający pelerynkę, noszona w XII stuleciu. Taki płaszczyk—pelerynka będzie podobno największą modą jesieni. Wogóle ujawnia się dążenie do naśladowania stylu hiszpańskich strojów narodowych, przy których krótka mantylla odgrywa tak ważną rolę. Wielką sensację wzbudziło kilka toalet utrzymanych ściśle w hiszpańskim stylu.

PRZEMYSŁ I HANDEL

Zgłoszenia na „Targach wschodnich”.

== Sferę związków przemysłowych i handlowych zwrócił się z żądaniem do zarządu „Targów wschodnich” we Lwowie, aby uwzględnić warunki, w jakich przemysł polski w chwili obecnej pracuje — przedłużono ostateczny termin przyjmowania zgłoszeń. Przy chylając się do tej petycji, zarząd ustalił jako ostateczny termin zgłoszeń 15 lipca. Koła zainteresowane winny pośpieszyć z nadsyłaniem zgłoszeń, gdyż przestrzeń wystawowa już jest na wyczerpaniu.

Przy sposobności zarząd komunikuje, iż przybycie na „Targi” zapowiedziały ostatecznie związki kupieckie Francji, Belgii, Holandii Anglii, Włoch, Rumunii i Łotwy oraz związek importerów i eksporterów Gdańska. (7)

Ceny we Lwowie

== Wytuczne ceny na lipiec we Lwowie są następujące: chleb pszenny 370 w sklepie 380, chleb żytni 240, w sklepie 250, bułka 20, 1 kg. ziemniaków młodych 100, marchew 80, cebula stara 350, 1 litr mleka 80, masło deserowe 1800, jajo 30, ser 340, 1 kg wołowiny 560, cielęcina 440, wieprzowina 620, smalec 1400, słonina 950—1050, szynka 1400, kiełbasa 700—1050, herbata 3,500, kawa 1,600, ryż 270, węgiel 1,700, 1 litr spirytusu, 700, drzewo twarde rąbane 1,600, miękkie 1,400 (7)

Stosunki gospodarcze polsko-austr.

== W ostatnich czasach wzmógł się silny import maszyn i narzędzi z Austrii, rozszerza się na dzielnice, które dotychczas nie utrzymywały z Austrią ściślejszych stosunków.

Również korzystnie rozwija się eksport naszych wyrobów włókienniczych do Austrii. Umowa handlowa, oparta na zasadzie największego uprzywilejowania po osiągnięciu porozumienia co do kilku szczegółów

mniej wagi, będzie w najbliższych dniach podpisana. Fakt ten niewątpliwie przyczyni się do znacznego ożywienia wzajemnych stosunków handlowych.

Udało się usunąć znaczną część istniejących dotychczas trudności we wzajemnym obrocie towarami nad zniesieniem pozostałych pracują usilnie zainteresowane koła handlowe i przemysłowe, zjednoczone w istniejącej od roku austriacko-polskiej izbie handlowej w Wiedniu III, Invalidenstr. 9.

Instytucja ta odniosła już szereg poważnych sukcesów, występując z inicjatywą wobec rządów w wielu sprawach pierwszorzędnej wagi, jak np. w obecnej zawartej umowie handlowej, w sprawie sądu rozjemczego dla sporów kupieckich między obywatelami obu państw, którego wyroki mają mieć moc na terytorium egzekucji i t. d.

Setki kupców i przemysłowców korzystają stale z porad i informacji, których udziela bezinteresownie izba oraz jej sekcje fachowe. (7)

Giełda warszawska z d. 11 bm

4 1/2% listy ziem.	100 mk.	56,75	Dolar. St. Zj'd	6240 0090
6% obl. n. Warsz.	—	—	Marki niem.	12.40
5% obl. n. Warsz.	215	—	Franki franc.	—
			Funty	—

Czeki i wpłaty.

Berlin	450 — 460	Londyn	27275
Wiedeń	12.00	Nowy Jork	6100
Gdańsk	12	Paryz	435
Praga	141	Wiedeń	23,75

Akcje.

Bank hand.	560	Ostrowiec	84
" Dyskont	3700	Radzki	285
" Kredyt	3500—3600	Starachowice	61
" Zjed. z. pol	1350—	Zyrardów	80
Cukier	48,000	Borkowski	117
Drzewo	—	Zegluga	172
Włpop	5100	Jabłkowski	2145
		Nafta	1800

Z czarnej giełdy warsz.

Dolary	6100	Ruble złote	—
Franki	510	Ruble srebrne	1880
Funty	27000	Bilon srebrny	850
Marki niem.	12.50		

Popierajcie przemysł polski!

Przejazd № 1 Ogród Ogniska Załogowego Przejazd № 1.

Od dnia 12 lipca r. b. codziennie koncertować będzie

Symfoniczna orkiestra

18 pułku piechoty ze Skierniewic pod batutą p. L. GOLDBERGA. Orkiestra stojąc na poziomie, zadowoli swym bogatym repertuarem najwybredniejszych słuchaczy. Obficie zaopatrzony bufet uprzyjemni spędzenie czasu. Początek o godzinie 7-ej wieczorem. (3046d)
Wejście od 200 do 50 marek.

Wielka wygoda dla Sz. Pań!

Chcąc ładnie i podług ostatniej mody się ubierać nie wydając dużo pieniędzy Sz. Panie mogą to uczynić przekonawszy się w pracowni okryć damskich

A. BERGER,

ul. POŁUDNIOWA № 6

— gdzie się —

daje na raty!

wyłącznie garderobę damską, jak: palta, kostjumy oraz ubiory dzieciinne, fotowe i na obstalunki. (3041d)

Kawaler

lat 28 elektryk (katolik), w celu matrymonialnym, poszukuje młodej ładnej poważnej panny z posagiem ewentualnie z mieszka niem Rzecz traktuje się poważnie, dyskrecja zapewniona. Zgłoszenia z fotografią do administracji pod „M. L.” 5032K

Dr. F. Skusiewicz

ul. ANDRZEJA 11.
choroby skórne i weneryczne
godziny przyjęć od 9 — 11 i od
5 do 7 i pół na Pań 90 p—9

Warsztaty stolarskie

20 sztuk sprzedam
Krzyżowski i Sko
Napiórkowskiego 7.

**Pabjanice
Moniuszki 30.**

Z powodu zmiany interesu sprzedam dom w dobrym punkcie za 9 mil, oraz kilka domów od 1 i pół mil. Od 6—8000ł.8 3024s

Do zakładu

ślusarskiego Nawrot 31 potrzebni zdolni ślusarze na roboty budowlane oraz praktykanci zgłaszać się od 7-ej do 9-ej rano. 3605s

Maszynist.-kasjerka

z praktyką biurową z dokładną znajomością polskiego rachunkowości potrzebna od zaraz. Oferty i kopie świadectw sub „Z. H.” do ed. Rozwoju. 2997s

Kupuje meble

żywany, maszyny do szycia, urta, garderobę i sprzęt domowe, WAJCMAN
Dzielną 19 (2532-K)

Obiady

gospodarskie Orla 23 m. 22 2984K

Dr. STAWOWCZYŃSKI

Sienkiewicza 9.
Choroby weneryczne i skórne
Przyjm. od 9—10^{1/2}, 1 5—7 (2906)

Dr. Stanisław Przybylski

ginekolog.

b. asystent profesora Roznera Kadera ordynujący przez szereg lat w Francensbadzie ordynuje w tym roku w Kryńcu w willi „pod Orłem” 2678K

Potrzebne od zaraz

wyszkolifik. kelnorki

wiedomość w cukierni T. szaniawskiego przy ul. Piotrkowskiej róg Nawrot od 9 do 10^{1/2} r. (2002s)

Sprzedam

dom wśródmieściu dwupiętrowy za 5^{1/2} miliona Władomosc Główna 17 Brust. Pośrednictwo wykluczone 8080K

Dr. Edmund Erker

Choroby skórne i weneryczne przyjmuje od 3—8 ul. Kilińskiego 137 (róg Głównej) № 316 W.U.Z. (2864K)

Dr. Zygmunt Kugowski

ul. Konstąntynowska 31 Choroby kobiece i akuszerja przyjmuje od 5 do 7 po pol. 1342d W: U. Z. zdn. 1—III-22

Dr. med. BRAUN

Południowa 23. Specjalista chor. wenerycznych i skórnych. Przyjm. 10—11 5—8 Panie 4—5

Narzędzia chirurgiczne

Wzrost „DEMAT“ w drodze przetargu publicznego w Łodzi ul. Emilii № 10 dnia 17-VII-1922 roku o godzinie 10 w sali Demobilu 38 (3047)

Prezerwów do szpanprasy

poszukujemy od zaraz Franciszek Fiszler spadk. Wykonawca i farbiarnia Łódź, Kozimy ul. Długosza 43.

Dla pań, panów i dzieci

w wielkim wyborze nowości sezonowe: najmodniejsze wełny; kamgarny, bostony, szewioty, sztrach garny, półwełny, alpagę, woale, satyny, etaminy, zefiry, płótna, półpłótna, madapolamy, obrusy, serwety, kapy, ranki, chustki, trykotaże pończochy, rękawiczki, galanteria, krawaty, bielizna, obuwie.

Konfekcja: wielki wybór palt, kostjumów, ubrań.

Towary w dobrych gatunkach.
Ceny najprzystępniejsze!

— — P o l e c a — —

Chrześcijański „Jarmark Łódzki“

Piotrkowska Nr. 44 I-e piętro

W czasie obiadu magazyn otwarty.

Ze sklepem na parterze nie mamy nic wspólnego!

TORF

prasowany i kopany wagonowo i w mniejszych ilościach dostarcza

Knator

Węglowy

Bydgoszcz,

ul. Jagiellońska 46/47

Telef. zamiejs. 8

Telef. miejsc. 12 i 13 786p2

KUPUJĘ

brylanty, złoto, srebro, zegark bizuterje, stare zęby, placę najlepiej Konstanyńska 7 MILICH prawa of. p. 2250K

Na wypłatę

firanki, płótna, towary męskie i damskie

Ch. Markowicz Ska

Piotrkowska 37 podwórko. 2901K

Poszukuję

mieszkania z 2 pokojami z kuchnią względnie jednego pokoju z kuchnią przy ul. Radwańskiej lub w pobliżu tej ulicy. Oferty sub „T. M.“ do Rozwoju. Ceną obojętna. 3029K

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

AA Meble sypialnie stołowe szafy łóżka stoły krzesła otomany kozetki krzesła wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przez dziecku Piotrkowska 108 6262-0

AAA Na wypłatę frotte etamina kretony szewioty bostony gabardina korty cągi płótna Kilińskiego 40 front 2 piętro m. 10 6593-3

AA Meble łóżka z materacami szafa bielizniarkę i inne sprzedam tania Piotrkowska 89 prawa boczna 1 wejście i piętro aparat fotograficzny 15x18 ana A stylmat 4, 8 z przyrzędami do sprzedania Pańska 110 m. 13 6665-1

ZARYBEK karpi tegoroczny czysto królewski gatunek w każdej ilości i w każdym czasie od 1 do 2 cali długości 600 marek kopa sprzedaje A. Stefański Ruda Pabjanicka. 2807

Przykry powozy wołany karecki angielski homonta szory rolwagi bryki towarowe resorki wozy sprzedam Kilińskiego 28 6622-3

Sklepowe urządzenie sprzedam Kilińskiego 28 6623-3

Sprzedam dwa sklepy spożywcze od zaraz Tuszyńska 15 Chojny 6606-1

Okazyjnie do sprzedania otomana i leżanka Nawrot 8 m. 18: 6666-3

Szewskie kopyta (torny) trefkowe, prawidła nadeszły. Chodkowski Sienkiewicza 25. 6649-1

W Fabianice Moniuszki 30 do sprzedania warsztaty tkackie 72 calowe lokomobila, maszyna parowa, automobil, gater od 6 do 8 v.p. 6662-2

Pianino Bestechina, oraz nowe instrumenty poleca Chodkowski Sienkiewicza 25. 6649-1

SPRZEDAM urządzenie sklepowe i wiele innych rzeczy Moniuszki 11-6 6654-1

Wzrostny majątek ziemski 18 morgów ziemi pszennej z inwentarzem martwym i żywym ma do sprzedania biuro Fortuna Łódź Wólczajska 165. 6659-2

Sliczny sklep z pokojem i kuchnią sprzedam z powodu zmiany interesu Rzgowska 73 sklep kolonialny. 6677-1

Na sprzedaż cały szereg gospodarstw wiejskich majątków, domów, willi, interesów kanalowych, młynów, ma biuro „Fortuna“ Łódź Wólczajska 165. 6660-5

Dom 20% za wyoożyczenie mi 300 do 500 tysięcy Rzgowska 73 sklep kolonialny. 6675-1

Sklepy, domy sprzedaje gotówkę lokuje i t. p. agent biura „Fortuna“ Rzgowska 73 sklep. 6670-1

Sklep do sprzedania od zaraz z powodu wyjazdu ul. Kilińskiego Nr. 197 6672-6

Do sprzedania szafa sklepowa bardzo tania ul. Piotrkowska 84 W. Cziel. 6674-4

Sklep spożywczy do sprzedania z powodu wyjazdu cena przystępna ul. Grabowa Nr. 17 sklep. 6669-2

Dom trzypiętrowy z powodu wyjazdu do sprzedania Wład Miedziana 151 m. 20 od 6-8 w. 6715-3

Trzy centryfugi sprzedam ul. Zakątna 28 m. 9 od godz. 7-ej wieczór. 6716-3

Sprzedam plac w Widzewie przy fab. niciarni tania bile zaraz. Wiadomość Al. Kościuszki 37 itroligatornia B. Kazulaka 6707-2

Włók z napojami gazowymi i owocami w dobrym punkcie do sprzedania z powodu choroby wiadomość Łódź Brajera 11 Kolas-fiski. 6710-2

Do sprzedania dom z 10 mieszkaniami, ul. Zielona Nr. 14 Bałuty Wiadomość na ul. Przędzalnianej 13 skład wdęlin. 6712-3

Ręczny wózek o dwóch kołach na resorach potrzebny Wiadomość Lipowa 47 stróż wskazać. 6693-3

Gospodarek największy wybór, sklepy, domy, place do sprzedania biuro Kurkowskiego Państwa 15-6. 6680-1

Z powodu wyjazdu sprzedam filię rzeźniczą może być na miejscu sklepik z jednym mieszkanieniem przystępna Sporna 2 przedniej. 6684-5

Ważność Kupcy sprzedam 40 sztuk fantazyjnych włóczkowych siódmek hurtem taniej tamże jest kredens duży o tomana i stół Składowa 21 m. 31. 6686-1

Sprzedam sklep spożywczy ul. Brzezińska 74. 6687-2

Do sprzedania kora dębowa w ilości 300 centnarów fol. Szydłów poczta Lutomska cena przystępna. 6689-1

Meble sypialnego stołowego salonu szaty otomane lastra leżankę biurko zegar wyprzedam tania bile zaraz Piotrkowska 223-3. 6706-6

Sklep spożywczy sprzedam z pokojem i kuchnią Zawisy 18 daw. Zawadzka (Bałuty) 6692-3

AA! Kredens stół krzesła otomany szafę biurko etażerkę zegar sprzedam tania Piotrkowska 261-4 front. 6698-3

Do sprzedania sklep kolonialny z mieszkaniem wiad. Miedziana 12 wł. domu. 6700-1

Sprzedam parę łóżek nikołowych z materacami szafę z lustrami 6 krzesel dębowych i biurko nadające się do kantoru Rzgowska 51 gospodarz. 6690-3

Sprzedam gospodarstwo 5 morgów ziemi 6 morgów łąki wiadomość Sibiński Konstanyńska pod Łodzią Długa Nr. 12. 6705-3

Różne:

Student udziela korepetycji w zakresie 8 klas Gdańska 46 m 11 6651-2

Mieszkania 1-2 pokojowego z kuchnią poszukuję zaraz za odpowiednim wynagrodzeniem oferty Sienkiewicza 25 mieczarnia. 6657-2

Potrzebna czeladź stolarskich na meblową robotę Piotrkowska 13a. 6651-1

Poszukuję posady biurowej posiadając 5 letnią praktykę Łask, oferty w Rozwoju pod „Sekretarka“. 6668-4

Potrzebna kobieta starsza Piotrkowska 45 cukiernia. 6709-1

Maturzyści udzielają lekcji po cenach przystępnych. Łaska we oferty do Rozwoju pod „Absolwenci“. 6711-1

Potrzebna dziewczyna do szycia oraz na posyłki Piotrkowska 85. 6713-1

Zagubiony dowód tożsamości osoby Nr 49190 Marii Guzek wydany w Łodzi Depot Łódź Kal. 6708-2

Potrzebny czeladnik szewski na robotę nowe i reperaturę Wólczajska 179 m. 44 6682-3

Młoda inteligentna osoba poszukuje posady gospodni może prowadzić samodzielnie gospodarstwo ma dobre świadectwa oferty Rozwój „Gospodyni“. 6688-4

Potrzebna pamiątka przy rodzicach do perfumerji „Violetta“ Konstanyńska 10. 6691-1

Młoda pamiątka z 7-10 kl. wykształceniem pragnie udzielać lekcji Brzezińska 74 sklep. 6694-1

Zmianę duży pokój na pokój z kuchnią z dobrą dopłatą Zgłoszenia do Rozwoju pod „Zamiana 250,000“. 6696-3

Pokój z kuchnią poszukuje małżeństwo bezdzietne warunki od umowy oferty w Rozwoju pod „Małżeństwo“. 6667-3

Poszukuję zdolnej krawcowej do domu prywatnego zaraz Wiadomość Miłsza 42 II piętro front na lewo. 6699-1

Potrzebna butelkowa sumienna obeznana w tym fachu za poręczeniem do piwiarni zaraz Sienkiewicza 29. 6701-3

Zaginęła koza biała z dużymi rogami odprowadzić za wynagrodzeniem lub wskazać adres ul. Składowa 26. 6702-3

Uczennica klasy VIII ej poszukuje korepetycji. Wiadomość Lutomska 19 u właściciela domu. 6703-7

Potrzebna prasowaczka Kilińskiego 49 pralnia. 6704-3

Pracownia damskich sukien kostjumów, bielizny, ubranka dziecięce przeróbki etc. po cenach konkurencyjnych Karola 20-5 6695-2

Zaginął pies wilczej rasy oddać za wynagrodzeniem u gospodarza przy ul. Przędzalnianej 10. 6670-2

Chłopca mogę oddać w termin do szewka oferty pod „G. M.“ do Rozwoju. 6665-1

Suka przybiła się czarna ślapy białe z łańcuchem jest do odbiora Łaizy Nr. 11 Mordziejewski. 6673-2

Potrzebne dziewczyny do kuchni restauracji „Louvre“ Piotrkowska 88. 6661-1

Zagubione dokumenty:

Zerkawski Władysław zagubił kartę bezterminowego urlopu wydaną w Kom. Sanitarnej Nr. 4 w Łodzi. 6650-2

Owczarzak Władysława zagubił dowód osobisty wydany w Łodzi. 6652-2

Gajdzka Jan zagubił kartę powołania wydaną w Brzezina 6685-5

Tadeusz Smętkiewicz zagubił dowód osobisty wydany przez Komendę Policji Państwowej w Łodzi. 6681-2

Kupię mały

browning

najchętniej kaliber 6.35 Zgłoszenie adm. „Rozwój“ 30423

ZARAZ do sprzedania dwie części trzeciego. Także do sprzedania trzy place ogrodzone z dąbłowym frontem 252 łokci zgłosz się do gospodarza ulica Grantowa Nr 11 Nowe Chojny. 3040d

ROBOTNICZY!

taniej niż na Piotrkowskiej, w tej samej cenie jak na starówce poleca gotowe ubrania nowe używane polski sklep ubrań R. KEMPNY, ul. Nawrot 41 róg Kilińskiego o. 2865K

Polierzy studniarscy

mogą się zgłosić do zakładu studniarskiego I. Hofmana Kilińskiego 113. 2950K

Dom

do sprzedania w śródmieściu z powodu wyjazdu składający się z 5 mieszkań i ogrodu w podwórzu ceną do 8.000.000 milionów. Wiadomość Szkolna 15 w sklepie spożywczym od 9-10 rano 3057s

Dr. S. KANTUR

specjalista chorób wenerycznych i skórnych ul. Ewangelicka 2. Godz. przyjeżdż od 9-2 i 6-8. Panie od 5-6. 0213

Cena ogłoszeń przed tekstem i w tekście 200 mk., zwyżkaje 60 mk., wśród drobnych 80 mk., nekrologi 100 mk., komunikaty 120 za wiersz nonparolowy lub jego miejsce. Drobne ogłoszenia bezterminowe 15 mk. za wyraz. duże litery 120 mk. dla poszukujących pracy 5 mk. najmniejsze ogłoszenia 15 mk. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej, zagraniczne 100 procent drożej. Stronice przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 łamy, za tekstem 5 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmuje administracja do godz. 6-ej; po 6-ej dolicza się 50 proc. Za nieterminowe wychożenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez poprzedniego zawiadomienia „Rozwój“ można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.